

KYSY!

Pauli Ruonala vastaa

Sarjainfon kysymys- ja vastauspalstalle saa lähettää kysymyksiä ja kommentteja. Lähetä viestisi suoraan päätoimittajalle sähköpostitse sarjainfo@kaapeli.fi tai etanapostitse Ville Hänninen, Hiihtomäentie 14 E 68, 00810 Helsinki.

Tiffany

Me Naisissa ilmestyi 1970-luvulla Tiffany-niminen sarjakuva, jossa seikkaili itsenäinen valokuvamalli Tiffany tyylissä Annie Hall -asuissa. Julkaistiinko suomaksi koskaan Tiffany-albumia vai onko ainoa mahdollisuus kerätä divareista 70-luvun naistenlehtiä, joissa sarjakuvaa on?

Nimimerkki Girl Power

Tiffany Jones oli englantilainen päivälehtistriippi, jonka loivat Pat Tourret (kuvat) ja Jenny Butterworth (teksti) vuonna 1964. Parhaimmillaan sarja ilmestyi 100 lehdessä. Tiffanyä tehtiin elokuva 1973. Suomessa sarja ilmestyi Me Naiset -lehdessä ainakin vuoteen 1983 asti. Kokooma-albumia ei ole ilmestynyt suomeksi.

Ruotsin kielellä sarjasta on julkaistu yksi tarina kirjassa Comics - den stora

SAIRAAALASSA, MUTTA HÄN TULEE NÄIHIN AIKoihin.

MISSÄ JO MUUTEN ON?

serieboken 4 vuodelta 1973. Kungliga Bibliotekin Libris-tietokannan (<http://www.libris.kb.se/>) mukaan Ruotsissa ilmestyi Tiffany-vuosialbumi 1972-1976, julkaisija oli Svenska Serier. Albumien sisällöstä ei ole tietoa.

Pikku Ego

Muistan nähneeni kerran katkelman sarjakuvasta, joka perustuu Pikku Nemoon, mutta Pikku Nemo onkin tyttö, joka joutuu seksifantasiaseikkailuihin. Mikä sarjakuva on kyseessä?

"Eroottisen sarjakuvan keräilijä"

Kyseessä on Vittorio Giardinon (s.1946) Pikku Ego, Jalavan v. 1990 julkaisema albumi. Pikku Ego ilmestyi italialaisessa Glamour-lehdessä vuodesta 1984 alkaen. Giardinon tuotannosta on suomennettu myös albumi Kohtalokkaita lomia, Semic 1989. Muita Giardinon luomuksia ovat dekkarisarja Sam Pezzo, vakooilutarinasarja Orient Express ja Jonas Fink. Jonas Fink palkittiin Angoulêmen sarjakuvafestivaalilla vuonna 1995.

Sarjakuvien kääntäjäksi

Olen erittäin kiinnostunut sarjakuvan

kääntämisestä. Onko alalle kova tunku? Miten pitää edetä, jos haluaa päästä kääntämään sarjakuvaa? Menevätkö kaikki paikat kustantajien tutuille ja muille sisäpiiriin hörhöille?

"Kielinero"

Sarjakuvaa käännetään suomeksi kolmella eri taholla. Sarjakuvalehtien toimittajien eräänä tehtävänä on kääntäminen, tai sitten he tilaavat käännöksen freelance-kääntäjältä ja vain tarkastavat käännöksen. Toimittajan työstä on kirjoitettu Sarjainfoissa 64 (3/1989, haastateltavana Lauri Narinen) ja 94 (1/1997, myyttinen Mail-Man).

Päivälehtien sarjakuvastripit käännetään levitysyhtiön toimesta. Luulen että levitysyhtiöt käyttävät vain freelance-kääntäjiä. Suurimmat päivälehdet voivat julkaista tiettyä sarjaa yksinoikeudella, jolloin käännöksen tekee asiaan paneutunut lehden toimittaja ota.

Albumikääntäjän karusta arjesta meille tekee selkoa Heikki Kaukoranta: "Kielinerolle" on vaikea vastata täsmällisesti tietämättä, millaiset kääntäjän

perusvalmiudet hänellä on. Oletan, että hän on nuori, innokas, sarjakuviin jonkin verran perehtynyt ja yhtä tai kahta vierasta kieltä koulussa menestyksekkäästi lukenut henkilö. Otaksun myös, ettei hän ole vielä ennättänyt opiskella yliopistossa esimerkiksi estetiikkaa, historiaa, taidehistoriaa, kieliä tai kääntämistä.

Kustantajilla ei taida Suomessa olla kuukausipalkkaisia kääntäjiä. Ei siis oikein voi puhua kääntäjän "paikasta". Käsittäkseni kaikki kirjallisuuden kääntäjät toimivat freelancer -pohjalta: myyvät käännöstyönsä ja saavat siitä kertakorvauksen. Se on työn perustavimpia puoltia. Mitä se merkitsee kääntäjän toimeentulon kannalta, sen jokainen joutuu arvioimaan omalta kohdaltaan.

Omasta kokemuksestani ja muutaman muun kääntäjän elämää läheltä seuranneena sanoisin, että suolarahoja sarjakuvia kääntämällä voi hieman ansaita. Työtä on mahdollista etsimälläkin löytää kääntäjän päivittäiseen rahankerpeeseen verrattuna niukasti, eivätkä palkkiot ole järin huimaavia. Sarjakuvien kääntäjän kannattaa hankkia toinenkin leipäpuu tai varautua kääntämään muutakin kuin sarjakuvia.

Ykköstyövälineenä kääntäjällä on oman äidinkielen taito. Ei voi kääntää kielestä, jota ei osaa, eikä kulttuurista, jota ei yhtään tunne. Mutta mitä kääntäjä tuottaa: omaa äidinkieltään. Jos sen taito on epävarmaa, kunnollista tulosta ei synny.

Ja sitten, kun on mielestään valmis myymään itseään, toiveikas aloittelija tarvitsee tietysti Tilaisuuden. Sitä on käytävä etsimässä. Onhan tietysti onnettaren lähtettävä kummejakin joskus, mutta niiden varaan ei kannata laskea. Onnet-

Tiffany on kallessa koomisuudessaan hiihtö. Naistenlehtisarjakuvan asteen!

Siinäpä ne perustaidot taisivat olla. Täytyy osata kahta kieltä ja täytyy tuntea kahta kulttuuria. Ja täytyy jatkuvasti kehittää kykyään. Kääntäjän taidot ovat samanlaisia kuin pianonsoittajan taidot: ne eivät pysy samalla tasolla. Joko ne paranevat, tai sitten ne huononevat.

Kääntäjän jokapäiväistä kuntoilua on jatkuva lukeminen: kummankin kielen ja kulttuurin piiristä lähtenyt kirjallisuutta ja aikakauslehdistöä. Muuan kokenut kääntäjä sanoi, että kaikkea mitä lukee, on hyötyä.

Kuntoilua on myös kaikenkertyyppisten sarjakuvien lukeminen: sarjakuvissa on omia välineeseen liittyviä erityiskysymyksiä, joihin romaanin tai elokuvan kääntäjä ei välttämättä törmää. Ja koska monet ongelmat ovat sellaisia, joihin joku muu on törmännyt jo aikaisemmin, kannattaa katsoa, millaisia ratkaisuja on tehty.

Miten alalle sitten pääsee? Ensinnä, mikään kustantaja ei levitä punaista mattoa sellaisen eteen, joka ilmoittaa olevansa hyvä runoilija. Runoilijaksi pyrki-vän on pitänyt harjoittaa omaa lajiaan. Poeta in spe seisoo tai kaatuu valmiitten runojen kanssa ja kääntäjä käännöksensä kanssa. Käy jonkin omaksi koettun teoksen kimppuun ja tee siitä suomenkielinen, suomalaisen kulttuuriin istuva teos.

Kääntäjäksi oppii kääntämällä.

En rupea pitämään kääntämiskurssia. Sen kuitenkin sanon, että omien koiruoksien lisääminen alkuteokseen on kääntäjältä tarkkaan kielletty. Toisaalta, sanasta sanaan kääntäminen tuottaa helposti puukalikkasuomea. Jos ranskan- tai englanninkieliselle sananparrelle ei ole tarkalleen samaa kielikuvaa käyttävää vastinetta, niin on mietittävä, mitä tekee: vaihtaako siihen vastaavan suomenkielisen sananparren vai joutuuko sarjakuvassa näkyvän tapahtuman tai muun sitomana keksimään toisen ratkaisun.

Yksi esimerkki kääntäjän vapaudesta, tai sen rajoista: Pentti Saariha puuhasi aikoinaan Pablo Nerudan runojen kimpussa, ja sanoi että kun ei ollut johonkin paikkaan voinut kääntää alkutekstin sanaleikkiä, niin oli vastapainoksi lisännyt suomenkieliseen teokseen jonkin toisen, jota alkutekstissä ei juuri siinä paikassa ollut. Jumala loi, mutta "elämistä tuli susia".

Tämä tällainen on kääntäjän ja lyriikon arkisen työn mittaan karttuva hankittu kyky, ja se vaatii käyttäjältään jatkuvaa varpailuaan oloa. Ettei käännöksestä tule suttia.

Ja sitten, kun on mielestään valmis myymään itseään, toiveikas aloittelija tarvitsee tietysti Tilaisuuden. Sitä on käytävä etsimässä. Onhan tietysti onnettaren lähtettävä kummejakin joskus, mutta niiden varaan ei kannata laskea. Onnet-

tarista ja kummeista joskus toiste enemmän.

Tästä tuli näemmä verrattain pitkä vastaus. Liian lyhyt kuitenkin.

Parasta onnea toivottava
Heikki Kaukoranta,
150 albumin kääntäjä

Schulzin rasterit

Vuoden 1999 viimeisessä Sarjainfossa kerrottiin Schulzin työtavoista, mutta jotain jäi vielä epäselväksi. Kun Schulz tekee sarjakuvansa, käyttääkö hän töissään suoraan rasteria vai lisää-täänkö se jälkeempään lehdissä? Kuinka suurikokoiselle paperille Schulz tekee työnsä?

Tenavat rulez!

Schulzin originaaleja oli näytteillä Tenavien 40-v näyttelyssä Helsingin kaupungin taidemuseossa viime syksynä. En huomannut ottaa mittanauhaa mukaan, mutta päivästrippioriginaalin paperin koko on noin 80 x 25 cm ja harmaasävyt on tehty harmaalla vesivärillä. Harmaa pinta muutetaan rasteriksi reprovaiheessa.

"Oli synkkä ja..."

Mistä mahtaa olla peräisin Resson kuuluisa kirjan aloituslause: "Oli synkkä ja myrskyinen yö..."? Onko joku kirjailija todella käyttänyt sitä, kuten kuulin jostain...

nimim. Kukah?!?

Tämän englanninkielisen kirjallisuuden ehkä tunnetuimman aloituslauseen loi englantilainen valtiomies ja kirjailija Edward Bulwer-Lytton (1803-1873) vuonna 1830 ilmestyneessä teoksessaan Paul Chadwick. Yleisö piti Bulwer-Lyttonin teoksia aikanaan jännittävinä ja "hyvää ihmistuntemusta osoittavina". Nykylukijalle hänen tyyliinsä on turhan koukeroista ja viktoriaanisen tyylin mukaisesti maalailtavaa rönsyilevineen, ainakin kaksi kertaa liian pitkiä lauseita. Kaliforniassa järjestetään vuosittain hänen mukaansa nimetty kirjoituskilpailu, The Bulwer-Lytton Fiction Contest. Kilpailun tarkoituksena on löytää vuoden huonoin kirjan aloituslause. Kilpailusta lähemmin nettisivulla <http://www.bulwer-lytton.com>

Tämä Maisteri Jaatinen -strippi on ilmestynyt alunperin Vantaan sanomissa.

Jos nimim. Kielinero on vielä kuulolla: Viittaus muinaiseen kirjailijaan on tyyppillinen kääntäjän eteen tuleva ongelma. Sitaatin kohdatessaan kääntäjän pitäisi tulkita paitsi sitaatti myös siihen liittyvät viktoriaanisen ajan tyyliin liittyvät mielikuvat.

Englantilaisessa kirjallisuudessa käytetään runsaasti mm. Shakespeare-sitaatteja.

Maisteri Jaatinen

En tiedä hermostutteko, kun tällaisen asian suhteen käännön puoleenne, mutta... Tiedättekö, kuka kirjoittaa tai piirtää mm. Etelä-Suomen Sanomissa julkaistavaa sarjakuvaa "Maisteri Jaatinen"? Olen kiinnostunut tietämään, saako näitä tilata kirjasen muodossa.

Uteliias

Emme hermostu, on meiltä kummempaa kuin kysyy. Maisteri Jaatinen on ruotsalainen päivälehtistriippi, joka kertoo kemian opettajasta. Sarjan piirtäjä on entinen kemianopettaja Bertt Lundh. Sarjasta ei ole julkaistu kokoelmia Suomessa eikä Ruotsissa.

Mosaik

Eräs saksalainen ystäväni tivaa minulta tietoja suomalaisesta sarjakuvasta nimeltä Mosaikki. Tiedättekö moista sarjakuvaa? Se kuulostaa periaatteessa tutulta ja tuo erilaisia mielleyhtymiä päähäni, mutta...

nimim. "Pila-palat"

Entisessä Itä-Saksassa ilmestyi sarjakuvalehti Mosaik, jonka suomenkielinen laitos Mosaikki ilmestyi 1961-1966, kustantaja oli Kansankulttuuri. Lehden pääsarjoja oli Hannes Hegenin tekemä Digidagit. SN-kirjat julkaisi 1980-luvulla 7 kovakantista Digidagit-kirjaa. Mosaik-lehden muut sarjakuvat tehtiin 12 hengen kollektiivin voimin. Reima Mäkinen kirjoitti lyhyen katsauksen itäblokin maiden sarjakuvista näyttelyn Sarja/Kuva/Ilmiö näyttelyluetteloon (Tampereen sarjakuvaseura 1988).

Suomen huonoin sarjakuva

Nyt näin millenniumina äänestyskäsipukkaa joka kolosta, mutta onkos koskaan järjestetty äänestystä maailman huonoimmasta sarjakuvasta? Kuka voitti?

Sepi

Ehdokkaita on niin paljon, että yksimielisyyttä tuskin koskaan saavutetaan. Sarjainfossa 2/1999 tri Manninen selosti 10 vuoden takaista amerikkalaista äänestystä, jonka voitti sarjakuvalehti Skateman #1.

Suomen sarjakuvaseuran hallituksessa suunniteltiin 1995 jakaa Puupää-palkinnon ohessa palkinto vuoden huonoimmasta kotimaisesta sarjakuvasta. Ehdokkaaksi asetettiin Kaj Kujasalon strippisarja Elmuset, joka ilmestyi silloin Hesarin etusivulla Valintatalon mainoksissa. Palkintona olisi ollut Justiinan kaulin. Tarkemmin mietittyään hallitus päätti olla toteuttamatta suunnitelmaa.

Kiinnostavaa on että molemmat sarjat ovat nimekkäiden tekijöiden tuotoksia. Skatemanin piirsi arvostettu tekijä Neal Adams, Kujasalo valittiin pari vuotta sitten Vuoden graafikoksi. Ilmeisesti todella huonon sarjakuvan aikaansaamiseen tarvitaan siihenkin jonkinasteista lahjakkuutta...

"Comics" ja "cartoon"

Arvon sarjakuvatietävä, voitko selittää vielä kerran sanojen "comics" ja "cartoon" välisen eron. Minusta kun tuntuu, että vielä tänä päivänäkin tietämättömät mäntit käyttävät termejä miten sattuu. Anna siis virallinen tulkinta aiheesta ja kirkon kirous niille, jotka sitä vastaan rikkovat!

Närkästynyt Närpiöstä

Englanninkielen sana **cartoon** (ransk. carton = kartonki) tarkoittaa pilapiirrosta, joka voi olla poliittinen, satiirinen tai humoristinen. **Animated cartoon** on animaatioelokuva. Sana tulee ensimmäisistä animaatioista, jotka olivat kuin liikkuvia pilapiirroksia, jokainen ruutu piirrettiin yksitellen.

Sana **comics** syntyi 1890-luvulla, samaan aikaan kuin nykyaikaiset sarjakuvat. Ensimmäiset sarjakuvat olivat kaikki humoristisia mutta pian tuli muunkinlaisia, jännitys-, seikkailu-, kauhu- ja ihmissuhdesarjakuvia, mutta nimi säilyi. Sarjakuvalehti on comic book, mutta sarjakuvalehti onkin **graphic novel**. Sana comics on, paitsi epätarkka, myös kieliopillisesti hankala: termiä "sarjakuvallinen" ei voi kääntää yhdellä sanalla. Vrt. elokuva-elokuvallinen: cinema-cinematic.

Koska sana comics kuvaa tarkasti vain tiettyä sarjakuvajalajia, humorisarjakuvaa, Will Eisner ehdotti ilmaisulajin yleisnimeksi sequential art. Sana ei ole vielä löytynyt itseään läpi.

Muumit sensuurissa

Sensuroitiinko Muumeja koskaan? Niissähän on joskus aika hurjia käänteitä. Esimerkiksi se episodi, jossa muumit vetävät LPD:tä (???), on hilti-ton...

Nuuskaa ja muikkuja

Suomalaisen Muumiantologian esipuhe tuntee vain kaksi tapausta joissa sarjan englantilainen levitysyhtiö tiputti strippejä pois tarinasta. Ensimmäisen kerran sensuuri iski neljänteen Muumitarinaan Yksinäinen saari. Siitä poistettiin 4 tai 5 strippiä, joissa Muumimamma tappaa villisian perheelleen ruuaksi. Kun ateria on syöty, villisian vaimo tulee paikalle kysymään Muumiperheeltä, mitä he ovat tehneet hänen miehelleen.

Tarinasta Muumit villissä lännessä poistettiin strippi 28, jossa esiintyy Killer-villen yhdistetty rautakauppa ja hautausmaasto. Tarinassa Muumit Torrelorcassa, jonka Lars Jansson teki 1960-luvun lopulla, muumit vetävät LBJ:tä, ei LPD:tä. Sitä ei sensuroitu, eikä myöskään niitä jaksoja, missä Muumi menee sänkyyn Niiskuneidin kanssa.

Jonah Hex

Tahtoisin tietoa Jonah Hex-lännensarjakuvasta... Mitä vaiheita sillä on, min-käläisissä muodoissa sitä on ilmestynyt jne. jne.

Tuntematon

Jonah Hex-sarjan loi amerikkalaisen DC-kustantamon toimittaja **Joe Orlando**. Ensimmäinen jakso ilmestyi lehdessä **Weird Western Tales #10**, tekijät olivat **Mark Texeira** (kuvat) ja **Tony De Zuniga** (teksti). Erityisesti Michael Fleischerin käsikirjoittamat jaksot herättivät huomiota. Hahmo siirtyi omaan lehteensä, jota ilmestyi nimellä **Jonah Hex** 92 numeroa 1977-85 ja nimellä **Hex** 18 numeroa 1985-87, lisäksi kaikki erikoisnumerot päälle. Lähemmin nettisivuilla http://home4.inet.tele.dk/sjum/jonah_hex.htm ja <http://toywonder.simplenet.com/slowjonah.htm>

Suomessa Jonah Hex ilmestyi lehdissä Hurja Länsi 1972-73 ja Tomahawk 1974-77. Lisäksi Semic julkaisi vuonna 1994 kaksi Jonah Hex-spesiaalia. Nuo spesiaalit olivat kuitenkin Joe R. Landsdalen käsikirjoittamia ja Timothy Trumanin piirtämiä.

Sarjalla lienee useampia ihailijoita

Suomessa, koska Aarnisalo on hinnoittonsa erikseen merkinnyt missä lehden numeroissa Jonah Hex esiintyi ja niiden numeroiden hinta on merkitty vähän korkeammaksi kuin muiden.

Curious George

Mikä on Curious George suomeksi? Onko tätä Margret Reyn sarjakuvahahmoa julkaistu suomeksi? Ruotsiksi se on Nicke Nyfiken ja Tanskassa Peter Pedal.

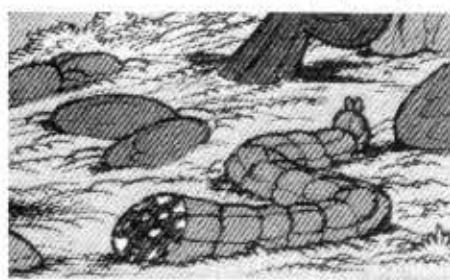
Glas von Bell, Vantaa

Curious George on pieni apina, joka seikkailee amerikkalaisen kirjailijatiimin H.A. ja Margret Reyn tekemissä lastenkirjoissa. Kyseessä ei ole sarjakuva, koska kirjoissa on vain yksi kuva per sivu, teksti on kuvan alla ja kuvissa ei käytetä puhelukuplia. Kirjoja on julkaistu suomeksi 1957, jolloin hahmon nimi oli Jojo, ja 1999, nimellä **Uteliias Vili**.

Cocco Bill

Missä perheaikakauslehdessä Cocco Bill ilmestyi ja milloin?

Jarmo Lehtovaara, Jyväskylä

Italialaisen Jacovittin Cocco Bill alkoi 1957 ja ilmestyi Seurassa nimellä Paukku-Pete 1960-61. Jos tiedätte muita lehtiä, kertokaa meillekin. Sarjakuva-albuminahan Cocco Billiä ilmestyi vuosina 1975-1979 kaikkiaan kymmenen kappaletta. ■

Don Rosa Ankkalinnan pamauksessa!

Osta uusi numero! 15 mk. 36 s. B5 kokot. Hyvä varustusta sarjakuvakartissa tai suositella. Ankkalinnasta: c/o Timo Ronkainen YG-Ky 4 52 A 26 20540 Järvenpää maksu tilille 164930-1617 Kolme vuoden 1999 numeroita 42 mk.

Ankkalinnan pamaus on Ankkalinnan jäsenlehti, joka julkaisee muun muassa: puolivuosittain, poikkeuksetta, kielitieteellisiä, sosiologisia, kulttuurisia, monografiisia, satirisia, arkkitehtuuria, musiikkisarjakuva, animaatioelokuva ja näiden raja-alueita lähestyviä artikkeleita.

Vuosituhanne albumi... vuosituhanne taiteilija...

LUKIJAAÄNESTYKSEN TULOKSET

Viime numerossamme juhlstimme kilpailun vuosituhanne parhaasta sarjakuvasta ja sarjakuvapiirtäjistä. Samalla kysimme lukijoiden mielipidettä viime vuoden parhaista kotimaisista sekä käännettävistä sarjakuvista. Vastauksia tuli kaikkiaan 12 kappaletta, joka lienee nykyisen demokratian alennustilan aikana kunnioitettava saavutus. Ainakin riittävä, jotta voimme juhlistaa vuosituhanne sarjakuvan!

Albumisarjan voittajaksi ylsivät siis Art Spiegelmanin Maus-albumit. Koska molempia Mauseja äänestettiin lähes säännönmukaisesti, oli turha potkia tutkainta vastaan. Nehän todellakin kuuluvat yhteen! Paras piirtäjä on itsensä selvyys – tietysti vanha herra Carl Barks! Te, jotka panitte korvenne kekoon – röyhittäkö rintojanne, nyt!

VUOSITUHANNE ALBUMI

1. Art Spiegelman: Maus I ja II (WSOY)
2. Pierre Christin-Enki Bilal: Metsästysretki (Tamm)
3. Marc-Antoine Mathieu: Alkuperä (Like)
4. Didier Comès: Silence (Jalava) Frank Miller: Dark Knight -yön ritari (Semic)

VUOSITUHANNE TAITEILIJAT

1. Carl Barks
2. Will Eisner ja Hugo Pratt
4. George Herriman
5. Bill Watterson
- Hergé
- Pierre Christin

KÄÄNNÖSALBUMI

1. Jeff Smith: Luupää 6 (Like)
2. Pentti Otsamo: Pieni olenko (Otava)
3. Aarne Ankkala III (Jalava)

VUODEN 1999 KOTIMAINEN ALBUMI

1. Tarmo Koivisto: Mämmilä 1976-1982 (Otava)
2. Pentti Otsamo: Haukokuksia (Suuri kurpitsa)
3. Jukka Tilsa: Päin helmiä (Suuri kurpitsa)

Osanottajamäärän pieneneminen vuoksi on turha ruveta laskemaan äänestyspisteitä. Niinpä listasimme ajoastan vuosituhanne viisi parasta piirtäjää ja albumia. Viime vuoden parhaan kotimaisen albumin ja käännettävien kohdalla riitti kolme parasta. Monen mielestä tosin sekä oli liikaa:

"Hetkenen, uskalsiko muka joku julkaista jonkun oikeasti hyvän käännettävien albumin?!"

"Vuoden 1999 valintoja oli vaikea tehdä, koska viime vuonna julkaistiin todella vähän mitään mielenkiintoista."

PALKINTOJEN VOITTAJAT

Lukijääneestuksen tiukasta seulasta selviytyivät voittajiksi seuraavat:

- Jouko Tenhunen, Porvoo.
- Oskari Westerholm, Helsinki.
- Marko Latva-Nikkola, Raahe.
- Kari Heikonen, Oulu.

Sarjakuva-albumipalkinnot lähetetään huhtikuun aikana voittajille.

KUSTANTAJAT, OHOI!

Suomentamattomien sarjakuvan merkiteosten meressä riittäisi sukeltamista vuosikausiksi. Monet vastaajat toivatkin tämän esiin, eivätkä selvästi kehdanneet listata kuin muutamia mieleentulleita ikisuosikkeja. Joka tapauksessa, muun muassa seuraavia herkkuja toivottiin:

- Daniel Clowes: Ghost World
- Jim Woodring: Frank
- Jean-Claude Forest: Barbarella
- Mike Mignola: Hellboy
- Doug Allen: Steven
- Bob Burden: Flaming Carrot
- Mezieres-Christin: suomentamattomat lyhyet Valerian-tarinat
- Winsor McCay: loput Pikku Nemet
- Manaran viimeisimmät Giuseppe Bergmanit

Lisäksi toivottiin albumeja seuraavilta tekijöiltä:

- Lauzler, Miguelanxo Prado, Seth
- Chris Ware, Schulten-Peters